

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne peti-vrata po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovojijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Nekaj o c. kr. davčnem nadzorniku Oplustilu.

Iz Šoštanja, 7. julija.

Nemški časopisi pisarijo na dolgo in na široko o volilni borbi v Šoštanju. Na vse grlo kriče, da se jim je zgodila krivica. Našo pošteno zmago hočejo očrtniti kot zakonolomstvo in rop, samo, zato ker se Nemcem in nemškutarjem pri vseh njihovih lopovščinah ni posrečilo odvzeti Slovincem občinske uprave slovenskega trga.

Vzpričo nečutenemu početju nemškega časopisja in raznih nemškutarških organov tudi mi ne vemo, zakaj bi še dlje molčali o raznih praktikah, s katerimi se je hotelo nemčurjem pomagati do gospodstva v slovenskem Šoštanju. Za danes naj razkrijemo eno stvar.

Že dlje časa se nam je zdela početje prejšnjega davčnega kontrolorja Poterca in davčnega pristava Ježovnika jako sumljivo. Naposled smo iz raznih okolnosti spoznali, da ta dva uradnika, posebno zadnjeimenovani, kaj pridno pripravljata, kar treba za zmago nemčurske stranke. Izvedeli smo, da je Ježovnik nekemu prijatelju zaupal, da se za obč. volitev v Šoštanju dela tako, kakor se je delalo za deželnozborsko volitev in ponosno je prorokoval „Schönstein wird stramm deutsch.“

Kmalu smo dognali še več. Izvedeli smo, da skuša Ježovnik pri strankah doseči, naj ne prijavijo davku podvrženih, dohodkov, drugim pa je zvijačno dopovedal, da so preveč dohodka prijavili in da naj prijavljeni dohodek skrijajo. S takimi manevri je hotel ta uradnik na škodo državi doseči, da bi čim manj naših volilcev prišlo v višji volilni razred.

Ob sebi se umeje, da je moral mož imeti pri tem početju posebno zaslonbo, kajti sicer bi se preprosto davčni uradnik pač ne upal kaj takega storiti. To zaslonbo je dajal c. kr. davčni nadzornik Oplustil.

Že opetovana urgenca okrajnega glavarstva, naj se obč. volitev razpiše, nam je kazala, v kateri smeri moramo iskati, da najdemo Ježovnikovega zavetnika. Ker namreč triletna doba obč. zastopa še ni bila potekla in ker še niso bili predpisani vsi davki — in po davkih se vender razvrščajo volilci, se občina ni požurila z razpisom novih volitev, pač pa se je vsem jako čudno zdela, zakaj se glavarstvu z novimi volitvami tako mudi. In ker so nam že bile znane Ježovnikove mahinacije, so se naši davkoplačevalci začeli brigati za svoje davčne predpise.

In tu se je konstatiralo nezasišano dejstvo, da se davčna oblast ni ozirala na fasije slovenskih davkoplačevalcev akoprav so datirane iz lanskega leta in iz začetka letošnjega leta, med tem ko so se nemškim strankam tudi dosti kasneje naznanjeni dohodki takoj obdačili in se jim je predpisal davek.

Bilo je očividno, da se je vplel poseben sistem za odmerjenje davkov in sicer v tem smislu, da se je slovenskim volilecem davek umetno znižal, nemškim volilecem pa zvišal in vse zato, da se nemškutarški stranki osigura I. in II. volilni razred.

Ker je tako postopanje flagrantno kršenje zakona, peljali so se koncem aprila nekateri davkoplačevalci v Slovenji Gradec k davčnemu nadzorniku, da urgirajo rešitev njihovih oglasil in si dobe pojasnil glede označenega postopanja.

Spoznavši iz zadrege in iz izgovorov c. kr. davčnega nadzornika Oplustila, da je njihov sum opravičen, zahtevali so, naj se jim predlože originali njihovih oglasil. Po dolgem obotavljanju se je to naposled zgodilo in zdaj so se možje na svoje oči prepričali, da so se na njihovih oglasilih zgodile različne premembe, tako da so bila imena črtana da so bile svote spre-

menjene in — v enem slučaju — da je bilo več oglasil vložnih, dasi je stranka le eno samo oglasilo vložila in so torej druga oglasila ponarejena.

In zdaj se je zgodilo nekaj izrednega. Ko so možje videli, kaj se je zgodilo, je eden izmed njih c. kr. davčnega nadzornika Oplustila v njegovi pisarni pri izvrševanju njegovega uradnega poklica naravnost insuliral. Rekel mu je, da je „švindler“ in da je popisano njegovo postopanje švindel. To je krvavo žaljenje uradne osebe, ali c. kr. davčni nadzornik se ni upal poiskati zadoščenja ne potom pristojne oblasti, ne potom tožbe, nego je omenjeno žaljenje jecljaje vtaknil v žep.

Pripomnimo še, da je nadzornik na pritožbo nekega davkoplačevalca, ki je zahteval naj se protokolira njegova pritožba zoper postopanje Ježovnika in nadzornika — izjavil, da ni potreba tega, da pride takoj drugi dan v Šoštanj in da uredi zadevo.

Ako pomislimo, da so uradniki delovali z nasprotniki sporazumno, ter po gotovem načrtu davke predpisovali, in ako pogledamo sedanje pisarjenje nemških časnikov, moramo priti do zaključka, da smo mi isti, kateri smo izpostavljeni roparju naših pravic, ter da imamo pred seboj zagrizene uradnike, kateri se ne ustrašijo niti preloma službene prispege — le da pomagajo nemškemu nasilstvu in omogočijo naš propad.

Vojna na Daljnem Vstoku.

Ruska torpedna ladja »Poročnik Burjakov« je, kakor smo že včeraj brzojavno poročali, soboto zvečer zopet dospela v Port Artur. Ako se upošteva, da se je že teden dni govorilo in pisalo o tem, da se bo »Poročnik Burjakov«, ki je bil odposlan, da donese važna poročila generala Steslja iz Port Arturja Kuropatkinu, zopet vrnil v Port Artur in da bo imel na svojem krovu, kakor so Ja-

ponci sami z vso gotovostjo zatrjevali, vrhovnega poveljnika ruskega tihomorskega brodogovja admiral Skridlova, se moramo pač čuditi, da niso Japonci, vsaj kakor se zdi, ničesar storili, da bi se te ruske ladje polastili, ali jo potopili, ali pa da bi ji vsaj zabranili vrnitev v Port Artur. Ker so bili sicer Japonci doslej zelo previdni in so skrbno pazili, da ni niti ena ruska ladja mogla zapustiti pristanišča, morajo biti posebni vzroki za to, da se sedaj Port Artur ne blokira več s tisto strogostjo, kakor sprva. To sicer nerazumljivo postopanje Japoncev se da razlagati edino s tem, da je japonsko brodogovje tekom vojne že toliko trpelo, da ne more več vzdrževati permanentne blokade pred portarturškim pristaniščem. Sprva so japonske ladje neprestano križarile v portarturškem vodstvu, njih stroji in kotli so bili vedno v aktivnosti, vsled česar so tudi hudo trpeli in ne morejo več redno funkcionirati, kakor bi bilo treba. Ni dvoma, da so Japonci sami uvideli, da postane vse njihovo vojno brodogovje v doglednem času nesposobno za boj, ako ga bodo še v bodoče silili k prenapeti in prenaporni delavnosti, kakor je bilo to do sedaj običajno. Kaže se torej, da je večina japonskih ladij, ki bi imelo blokirati pristanišče, usidranih na basi svojih operacij v svrhu, da se štedijo njih sile, in da pred Port Arturjem križari le malo številce takozvanih stražnih ladij. Japonci so jeli štediti svoje sile na morju, kar je dokaz, da so te sile že precej majhne že zlasti zbog tega, ker je še pričakovati dolgotrajne vojne.

»Poročnik Burjakov« se je brez ovir vrnil v Port Artur, dasi je bila njegova vrnitev signalizirana!

Ako bi bili Japonci tako strogo stražili vhod v portarturško luko, kakor ob začetku vojne, bi bilo pač izključeno, da bi se torpedovka mogla zopet vrniti v Port Artur. V tem slučaju bi kajpada vse japonske ladje morale dneve in noči križariti

v neposredni bližini pristanišča, kar bi seveda znova absorbiralo znaten del moči Togovega brodogovja. Da se to ni riskiralo, znači dovolj, da se japonska eksadra že nahaja v zelo slabem položaju.

Sicer bi ne bilo umljivo, da bi pustila, da bi se »Poročnik Burjakov« vrnil brez vsakih ovir, ko je vendar notorično, da ima ladja na krovu važna poročila generala Kuropatkina na portarturško posadko in da se na njej bajé celo nahaja admiral Skridlov. Že samo to zadnje domnevanje bi moralo Japonce spodbosti k največji agilnosti.

Admiral Skridlov se je pokazal, odkar je prevzel poveljstvo vladivostskega brodogovja, moža železne energije in dejanja in je s svojo maloštevilno eskadro že zažal Japoncev več prav občutnih udarcev.

In če pride ta mož sedaj v Port Artur, kjer je usidrano tako silno rusko brodogovje, kakor nikdar prej, odkar se je pričela vojna, ni dvoma, da bi vtil v to eskadro novega duha, da bi še postala silno nevarna japonskemu brodogovju. Japonci poznajo Skridlova, vedó dobro, da je Skridlov v Port Arturju — zanje največja nevarnost, a vkljub temu ne store ničesar, da bi mu preprečili prihod v Port Artur; četudi je morda vest da se nahaja na krovu »Poročnika Burjakova«, neosnovana, je to vendar znak in dokaz, da je japonsko brodogovje pred Port Arturjem popolnoma oslabilo in ne more več vzdrževati niti delne blokade portarturškega pristanišča.

Z mandžurskega bojišča.

Poročila z bojišča so postala zelo redka, zlasti kar se tiče operacij Kuropatkinove in Kurokijeve armade. Zdi se, kakor da bi vse akcije na obeh straneh počivale. Le »Daily Telegraph« vé povedati, da se že dva dni bije velika bitka 25 milj od Liaojanga. Veliko število ranjencev, ki se transportirajo na mulah in na ročnih nosilnicah, je že dospelo v

LISTEK.

Tri ljubezni.

Samko Cvetkov Marin.

V vsem življenju sem ljubil samo tri ljudi: očeta in mater in svojo najlepšo ljubico Anico.

Hvala ti oče za življenje!

Hvala ti mati za svojo skrb zame!

Hvala ti Anica za sladkosti v življenju!

... Oče moj ni bil še ostarel, ko sem se mu narodil jaz ... Z veseljem in ponosom je gledal name in s skrbjo za moje življenje.

Ko sem odrasel je pazilo name skrbbeče oko materino, ki je potočilo toliko solza, da jih ne plačam s celim svojim bitjem ...

Ko sem se zavedel življenja, sem vzljubil očeta in ga ljubil vedno, tudi takrat, ko je bil strog z menoj. Strogo je govoril moj oče, kadar sem bil nepokoren materi. On ni vedel, da je v moji nepokornosti sama ljubezen do matere in zato je bil strog. Ako bi bil vedel, da je moja nepo-

kornost ljubezen, bi se bil sklonil k meni in me poljubil ... kar se je zgodilo kadar sem bil priden in sem mu napravil kako veselje. Veselil sem ga z različnimi stvarmi; če sem natrgal rož in sem mu jih prinesel kazati, je bil vesel in me je vzel na kolena in me je ujškal.

Hvala ti oče za tvojo ljubezen: jaz sem te ljubil vedno in te ljubim danes tako, kakor vedno.

Mati je bila dobra žena, nekoliko premehka, a boljše matere si nisem mogel želeiti ... Bolan sem bil in je stala pri meni in me je žejalo, pa mi je prinesla vode. Jokal sem, ker sem bil bolan in mati se je obrnila od mene in je zajokala. Videl sem to in težko mi je bilo zaradi tega, a povrtni sem ji mogel njene zolze samo z ljubeznijo, tako gorko in veliko.

In takrat sem šel v šole ... Oče je poskrbel zame v mestu in sklenili so, da grem v šolo. Tedaj je sedel oče nekega večera k meni na trato in mi rekel:

»Sin, prišel je čas, ko ne bova hodila vedno po istih potih. Ne boš se držal za mojo roko, ko pojdeva

čez brv in pazi, da ne padeš in se ne potopiš.«

Oče je govoril za mojo pamet preučeno in jaz sem ga razumel zelo malo. To je opazil in rekel:

»Pazi, da ne padeš: da ne zaideš na slaba pota; katera pota so slaba, spoznal boš sam, ako se boš spomnil, česa sem te učil do danes in te bom vedno: največji, najpodležiji greh bo, ako pozabiš mene, svojega očeta in njo, svojo mater.«

Pogledal sem v očetov obraz, a nisem čisto natanko razložil izraza, ki je bil sedaj razlit na gubastih licih: bilo je nekaj bolečnega.

Oče je dodal: »Poglej, žuljave so moje roke in tresejo se nekoliko ... Zaradi tebe sem delal, delal sem zate: noč in dan ... Pomisli: ali bi ne bil greh, da pozabiš na pôt, ki sem ga potil zaradi tebe in kateri mi je vrezal v čelo in lice gube ... Pomisli in reci!«

Rekel sem: »Oče, bil bi greh!« In ko sem odhajal, je stopila mati k meni in mi rekla tako milo in prošeče skoro jokaje: »Sin, Francelj, ne pozabi naju: mene, matere svoje in njega, svojega očeta ...

Greh bi bil, največji greh ... Pomisli in reci!«

Rekel sem: »Mati, bil bi greh!« Mati je zdihišla in govorila: »Upadle so moje prsi, nekaj mlade in močne, upadle so radi tebe in zate. Velo je moje lice in vdrte oči; prečula sem toliko noči poleg tebe in jokaje prosila Devico vseh devic, da bi naju nikdar ne pozabil: da bi naju nosil v srcu tudi, ko naju ne bo več ... Pomisli in reci!«

Mati si je otrlo solzo in solza je kanila na moje ljubezni goreče srce, da je vzplamtelo še bolj. S tiho in presrečno ljubeznijo sem ji vračal skrb in ji sveto obljubil, da je ne pozabim nikoli ... nikoli ...

Mati! In nisem te pozabil niti en trenotek.

* * *

V tistih letih nekaj sem srečal Anico.

Anica, hvala ti za sladkosti življenja!

Srečal sem te nekaj v tistih letih, ko sem bil v mestu in sem te pogledal in sem te ljubil, ker si šla mimo mene sveža, ko studenčnica in lepa ko nagelj, ki je razcvetel

samo na pol, kakor bi se bal popolnoma pokazati svojo lepoto.

Tedaj sem pozabil na vse, samo na onadva ne, ki sta gotovo klečala tistega večera pred Devico vseh devic in prosila za mojo srečo: samo na očeta in mater ne.

Šla si mimo mojega življenja kakor misel in tiho sem zahrepenel po tebi: po tvojih poljubih in po pogledih tvojih oči ... in ti si izpolnila moje tiho hrepenenje ... Ali se spomniš tistega večera, ko sva sedela na tvojem domu v gorski vasi in vrtu v uti in si mi dovolila prvi poljub?

Anica! Samo enkrat v življenju sem bil srečen, ko angeli v nebesih in to je bilo tistega večera ...

Imel sem mnogo deklic, a ljubil nisem niti ene ... Prepričal sem se, da so mi vse bile samo dobre znanke, s katerimi sem govoril sramežljivo in lepo in šepetaje, a nikdar nisem niti eni spomnil ljubezni ... Prišla je ona; sveža ko studenčnica in lepa, ko napol razcvetel nagelj in vzljubil sem jo.

Ko sem sedel nekega večera z ljubico, je prišel moj prijatelj in

Liaojang. Vsa znamenja kažejo, da je bil ta boj zelo težek in krvav. Sklepa se, da Japonci prodirajo s tem namenom naprej, da bi rusko armado odrezali od Mukdena.

Istemu listu se brzojavlja iz Tokija: General Kuroki poroča v spopadu sovražnih predstraž na gorskem prelazu Motien: V ponedeljek 4. t. m. ob 4. uri zjutraj ste dve ruski kompaniji obkolili naše predstraže, ki so se nahajale 2 km severozapadno od Motiena. Vnel se je obupen boj z bajoneti. Sovražnik se je umaknil in glavni del naše predstraže ga je zasledoval. Istočasno so Rusi napadli naše pozicije tudi pri Skiakoolinu, a so bili tudi odbiti. Na naši strani jih je padlo 13, ranjenih pa je bilo 38 mož, med temi tudi 2 častnika. Iz Petrograda se poroča, da brani Kajčov ali Kajping general Samsonov. Jugovzhodno od Kajpinga se nahajajo voji generala Čirikova, na vzhodu pa kozaki pod poveljstvom generala Miščenka.

Glavna japonska vojna sila je koncentrirana pri Siuanu in pred Kajpingom. Najbrže bodo Japonci napadli rusko armado pri Dačičavu.

»Birževija Vjedomosti« poročajo, da je bil 5. t. m. ljut boj pri Dačičavu, v katerem se zlasti odlikoval voj generala Samsonova, ki je sovražnika z veliko smelostjo napal in ga prisilil, da se je moral umakniti v Kiulienčeng.

»Lokalanzeiger« v Berlinu pa poroča iz Liaojanga: Eden bataljon od brigade generala Kaštalskega se je vtihotopil v silnem dežju do japonskih pozicij pri Landiansianu in jih napadel. Ena japonska kompanija je bila popolnoma uničena. Ko so Rusi tretjič napadli japonske pozicije, bi jih bili Japonci skoro obkolili, ako bi pravočasno ne prišel na pomoč še eden ruski bataljon. Rusi so izgubili 300 mož, Japonci pa 1000 mož.

Potopljena japonska križarka „Kaimon“.

Reuterjev urad poroča iz Tokija: Japonska križarka »Kaimon« je 5. t. m. v Talienvanskem zalivu zadela na rusko mino in se potopila.

Križarka »Kaimon« je bila dolga 64 m, široka pa 10 m; obsegala je 1367 ton in je imela 13 topov. Njena hitrost je znašala 12 milj na uro. Na njenem krovu je bilo 230 mož. Ta križarka, ki je bila že leta 1882. zgrajena, je sicer služila samo za vežbanje. Da so jo Japonci sedaj porabili kot vojno križarko, kaže, da je japonsko brodogradništvo že silno trpelo, ker morajo Japonci sedaj že vežbalne križarke rabiti za vojne svrhe!

Izpred Port Arturja.

»Central News« poroča iz Daljnega: Tukaj se je slišala v noči 3. t. m. čilna kanonada pri Port Arturju. Gromenje topov se je čulo tudi dru-

naju pozdravil ljubeznivo in njo je pozdravil še posebej. Potem pa je govoril o zvezdah in o luni, o tem bogu zaljublencev in jaz sem čutil, da mi ona umika svojo desnico in da mi noče pogledati v oči ...

Prišel sem drugi večer in ona je sedela s mojim prijateljem roko v roki in mu gledala v oči, meni pa ni ponudila ne roke, ne sedeža in mi ni dovolila, da bi samo enkrat pogledal v njene oči ...

Anica, spomniš se, da sem samo pozdravil in odšel in me ni bilo nikoli več ...

Samo tri ljudi sem ljubil v vsem življenju: očeta in mater in svojo najlepšo Anico!

Hvala vama oče in mati za skrb! Nisem vaju pozabil!

Anica! Tudi tebi hvala za sladke večere, dokler si mi bila zvesta in hvala za prečute noči, ko si me pustila! —

Zdaj sem sam: očeta in mater krije temna jama; ljubica ljubi drugoga — Anica bodi mu zvesta —; jaz pa ne ljubim niti svojega življenja.

gaga dne pozno popoldne. Kitajske ladje so videli japonske ladje, zbrane pred Port Arturjem. V portarturškem pristanišču so sedaj samo štiri velike ruske vojne ladje, dočim se druge nahajajo v boju z japonskim brodogradstvom, ki jim je zastopilo pot v luko.

Iz Londona se poroča, da so ruske torpedovke in topničarke v bližini ene milje izven Port Arturja napravile veliko ograjo iz brunov, da sedaj japonskim ladjam ni mogoče se približati luki.

Iz Čifua se poroča, da je zamenil admiral Vithefta v poveljstvu portarturške eskadre knez Uhtomski.

Vladivostoško brodogradništvo na pohodu.

Iz Londona se poroča, da se je vladivostoška eskadra že vrnila v pristanišče in da je na svojem pohodu potopila 1 japonsko torpedovko in 1 torpedno uničevalko.

V Petrograd pa je došla iz Vladivostoka tale brzojavka: Danes je došel semkaj pod eskorto naših torpedovk angleški parnik, ki je imel 9000 ton železniškega materijala na krovu. Ta parnik so zajele ruske križarke. Po izpovedi kapitana je materijal bil določen za zgradbo železnice za hrbtno japonske armade.

Kakor se zatrjuje, je vladivostoška eskadra na korejski obali res zadela na brodogradništvo admiral Kamimure. Japonske ladje so jele streljati na Ruse, toda ruske križarke so se boja izognile in so streljale samo na japonske torpedovke, od katerih se jih je več potopilo. Japonske vojne ladje so pomotoma streljale na svoje torpedovke, ker so jih smatrale za ruske. Istočasno so ruske torpedovke plule v Gensan, bombardirale luko in tamkaj potopile neki japonski parnik.

Ruske vojne ladje na Daljni Vztok.

Iz Carigrada se javlja, da je skozi Bospor plula zopet neka ruska vojna ladja. Turčija je prehod dovolila, ker je ruski poslanik zatrdil, da nima ladja niti vojakov, niti vojnega materijala na krovu. Iz Port Saida se poroča, da je včeraj tjakaj dospela ruska ladja »Peterburg«, ki ima 341 mož na krovu. »Peterburg« pluje v Vladivostok. Ta ladja, kakor tudi »Orel« in »Smolenski«, spada k takozvani »prostovoljni mornarici«. Vse te ladje imajo bronaste oklope in so prave križarke. »Smolenski« in »Orel« je vojna uprava že spomlad sprejela v vojno mornarico. Križarka »Peterburg« obsega 9460 ton in ima na krovu 23 topov. Ladja im hitrost 19 milj na uro.

Japonske izgube na morju.

Uprava japonske mornarice razglašča, da je v tej vojni bilo na japonski strani ubitih 949 pomorščakov, 253 ranjenih, 88 pa se jih pogreša.

Podmorski čoln „Protektor“.

Po poročilih iz Petrograda se nahaja v kronštatski luki podmorski čoln »Protektor«, ki je nedavno brez sledu izginil iz Newporta, in o katerem se je trdilo, da je bil prodan Japoncem. »Protektor« odpluje z baltičkim brodogradstvom na Daljni Vztok.

Civilna lista.

Dunaj, 7. julija. Sedaj ko je ogrska opozicija pričela boj proti zvišanju civilne liste, je zanimivo vedeti, kako je s cesarjevimi dohodki. Civilna lista se je zadnjič zvišala leta 1872 za 1 milijon gld. in znaša od tedaj za vsako državno polovico 9.300.000 K, skupno tedaj 18.600.000 K. Že leta 1903 sta obe vladi predložili svojima parlamentoma zakonski načrt, naj vsaka obeh državnih polovic zviša svoj prispevek k civilni listi za 2 mil. kron. Potreba zvišanja se utemeljuje s tem, da se je v teku 30 let vse podražilo, da je bilo treba zvišati dvornemu osebju plače, razširiti upravne posle na dvoru in v dvornih uradih itd. Nadalje se je število nadvojvodov in nadvojdnj pomnožilo za 30, a vsak teh dobiva 100.000 K letne apanaže. Ogrska je razen civilne liste že od leta 1867

vsako leto preliminiral 720.000 K kot stroške za ogrski dvor. Iz tega denarja se je popravljaj kraljev grad v Budapešti in razni gradovi po deželi, a preostalo je še toliko, da so se iz tega nabrali milijoni. Ko pa se je pred leti zgradil novi dvorski grad v Budapešti, porabili niso samo teh preostankov, temuč je bilo treba najeti še 10 mil. K brezobrestnega posojila, ki se odplačuje letno po 666.000 K iz civilne liste. Nadalje se iz civilne liste izplačuje podpora 580.000 K ogrskemu narodnemu gledališču in operi, 24.000 K plače dvornemu maršalu, 50.000 K grajskim oskrbnikom in uradnikom, 150.000 K ogrski gardi in 3000.000 K apanaže trem nadvojvodom, ki žive na Ogrskem. K temu pridejo še dvorni plesi in pojedine, tako da ostane 3 milijone kron iz civilne liste faktično na Ogrskem.

Občinska volilna pravica učiteljc.

Dunaj, 7. julija. K tozadevni včerajšnji razsodbi upravnega sodišča je izšlo utemeljevanje, iz katerega je razvidno, da razsodba nima veljave za vse avstrijske učitelje, temuč le v tistih občinah, kjer niso učitelje izrecno izključene od volilne pravice. Ta pravica jim gre po zakonu zaradi njihove javne službe in višje izobrazbe. V bodoče imajo tedaj učitelje ljudskih in meščanskih šol volilno pravico v 2. volilnem razredu v vseh občinah, razen tistih, kjer je po občinskih statutih volilna pravica omejena le na moško učitelstvo, kakor n. primer v Pragi, Gradcu in na Dunaju.

Ogrski državni zbor.

Budapešta, 7. julija. Nadaljevala se je proračunska debata. Posl. Molnár (Szederkénjeva stranka), Pápp (neodvisna stranka) in Veselovski (Slovak) so govorili proti proračunu. Zadnji je poudarjal, da ima vlada že 40 let moč in oblast v rokah, pa vendar še ni za nemagjarske narodnosti ničesar storila. — Potem je začel govoriti ministrski predsednik grof Tisza ter zavračati Banffyjeva izvajanja o Hrvatski. Rekel je, da ga ni Magjara, ki bi o hrvatskem vprašanju zavzemal drugačno stališče kot baron Banffy. Kar se pa tiče pojasnil, ki jih je baron Banffy dodal svoji razpravi o magjarski politiki na Hrvatskem, bi po njegovem mnenju državnik kaj takega ne smel izročiti javnosti, ker je s tem zagrešil veliko indiskretnost. Tudi baron Banffy je bil kot ministrski predsednik tega mnenja, toda najnovejši čas ima navado, da pač spozna pravo, stori pa napačno. Kar se tiče Banffyjevih opazk o finančni nagodbi s Hrvatsko, vleče Banffy z ultra-Hrvati za skupno vrv, t. j. za finančno samostalnost Hrvatske, proti čemur se mora vsak Magjar s stališča enotne ogrske države bojevati. Le z užitinskimi davkom so se Hrvatski vzeli finančni pogoji za obstoj. Hrvatska ima pravico zahtevati, da ji Ogrska ozdravi finančne nepravilike. Pravo ogrsko narodno stališče je, da se Hrvatski ne smejo odtegniti predpogoji za razvoj. Kar se tiče Banffyjevih izvajanj glede carinstva, gre se tukaj šele prav za gospodarske in ne za politične interese. Narodno politiko delamo tedaj, ako z gospodarsko politiko povzdignemo narodovo materialno moč. Ravno tako je stvar s stališča države kot velesile. (Velik vihar na levi in klici: Velesila nas nič ne briga; ne potrebujemo je!) »Ogrski narod obstoji le toliko časa, dokler je član velesile«. Nadalje je očital Banffyju, da je bil še nedavno odločen zagovornik carske skupnosti. Kdor prevzame vodilno vlogo (kakor Banffy) se mora z narodnim gospodarstvom temeljito baviti, ne pa nepremišljeno in slepo zavajati narod v boj. — V tem zmišlju je zavračal še dalje Banffyjev program med vihnimi ugovori z levece. Konca njegovega govora še nimamo.

Dogodki na Balkanu.

Belgrad, 7. julija. Iz Stare Srbije prihajajo zelo vznemirljiva poročila o izgredih Albancev napram kri-

stjanom. V vasi Klinovac so požgali vse hiše ter streljali na srbsko mejno stražo.

Sofija, 7. julija. Ministrski predsednik Petrov je izjavil, da so vse vesti in kombinacije, ki se trosijo zadnji čas o takozvani balkanski zvezi, neosnovane. Bolgarski odnošaji napram Srbiji temeljijo na čisti gospodarski podlagi. Do političnega zbliženja je še velik korak. Kombinacija o zbližanju s Črno goro pa bi ne bila utemeljena ne iz gospodarskega, ne iz političnega ozira.

Kartuzijanska afera na Francoskem.

Pariz, 7. julija. Preiskovalna komisija je svoje delo dovršila ter predložil prihodnji tork o tem zbornici poročilo, ki bo obsegalo zaključne izjave: 1. Da je preiskava dognala popolno poštenost in neomadeževanost ministrskega predsednika in njegovega sina. 2. Mascurauda so popolnoma neutemeljeno potegnili v to zadevo. 3. Obžalovanje, ker se je v zbornici govorilo o podkupljenju, dočim se kaj takega ni zgodilo.

Angleži v Tibetu.

London, 7. julija. Včeraj so Angleži v naskoku vzeli tibetansko utrdbo pri Gyantseju. Pri tem so na angleški strani padli 3 vojaki in en častnik, dočim je bilo 23 vojakov in 5 častnikov ranjenih. Tibetanci imajo seveda mnogo večje izgube.

Dopisi.

Iz Kostanjevice. Gasilska slavnost, katera se je vršila o priliki blagoslovljenja nove brizgalne in gasilnega orodja prostovoljnega gasilnega društva v Kostanjevici v nedeljo dne 3. julija je uspela imenitno in smelo trdim, da že desetletja ni videla Kostanjevica tako lepe slavnosti. Na predvečer slavnosti so priredili gasilci z godbo c. kr. meščanske garde na čelu bakljado po mestu in podoknico kumici gospe Globočnikov. Napičilo je krasno jutro. Razhiš po mestu in na lepo okrašenem slavnostnem prostoru plapolale so zastave in objemale izmed cvetja lesketajočo se krasno novo brizgalno. Po mestu je bilo vse praznično in pripravljeno, da dostojno sprejme bratska gasilna društva, katera so tudi točno ob določen uri dospela. Ob 10. uri je v cerkvi sv. Nikolaja daroval mašo častiti gospod župnik D. Pavlič, in takoj potem v navzočnosti na slavnostnem prostoru zbranih gasilnih društev iz St. Jerneja, Sv. Križa, Krškega in Kostanjevice, potem župana s občinskimi odborom, mestnega zastopa, deputacije c. kr. priv. meščanske garde, gospodov uradnikov in mnogobrojno občinstva, blagoslovil novo brizgalno. Kumica, milostiva gospa Globočnikova, obdana od odličnih kostanjeviških dam, je pripela na brizgalno deščico z napisom »Florjana« ter tako imenovala brizgalno. Gospod župan Globočnik je pozdravil navzoče, zahvalil se tistim, kateri so k ustanovitvi društva pripomogli ter vsem, kateri so se današnje slavnosti udeležili. Rekel je med drugim, (in to si zapomnite gasilci): »Kakor se morajo vaditi vojaki, da uspešno sovražnika premagajo, tako se morate vaditi vi, da bodele kos najhujšemu sovražniku ljudskega imetja.« Gospod načelnik Bučar se je zahvalil občinstvu za izkazane simpatije napram društvu ter bobil gasilce, naj vstrajajo pri započetem delu. Odigrala se je cesarska himna in izvršilo defilovanje navzočih gasilnih društev, ter s tem končala dopoldanska slavnost. Pri popoldanskem koncertu na vrtu Bučarjeve gostilne je bila ogromna udeležba odličnega občinstva in popoldan došlih deputacij gasilnih društev iz Leskovca, Vidma, Cerklja, Rajhenburga in Mokronoga. Tudi gospod odbornik zveze kranjskih gasilnih društev, Anton Rupert iz Krškega, nas je s svojo navzočnostjo počastil. Zabava, katera je bila vseskozi živahna, se je zaključila s plesom in razšili smo se zadovoljni z željo, da bi novo gasilno društvo bilo vedno deležno simpatij in zapužanja občinstva, ter da uspešno delovalo bližnjemu na pomoč.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. julija

— **Volilni shod na Colu pri Vipavi.** Poslanec dr. Žitnik obljuboval je svojim volilcem na Colu, da skliče letošnjo pomlad volilni shod na Colu. Pomlad je že prešla in za-

čelo se je že poletje, toda poslanca Naceta Žitnika ni na Col. Sedaj vsaj vemo, da je Nace Žitnik vedno in vedno isti figa-mož. Ta poslanec veliko obljubuje, a za svoje volilce ničesar ne stori. Značilno je pa vsakakor to, da si Nace Žitnik ne upa sklicati volilnega shoda na Colu, kjer je pri zadnji državnozbornski volitvi dobil od oddanih glasov — dve tretjini.

— **„Znorela je“.** Na notico v 151. št. »Slov. Narod« z dne 6. julija t. l. pod gorenjim naslovom smo prejeli naslednji popravek: Ni res, da sem slaboglasna cigararica, ker v tobačni tovarni nikdar nisem bila. Ni res, da bi bila kakor furia planila k vratom in jih tiščala ter kričala: »V to hišo ne bo Slovenškega Naroda«; res pa je, da raznašalca še videla nisem in mu sploh nisem besede rekla. Ni res, da sem pozneje norela za štajerskimi mladenci in jim ponujala šopke, ker sem pripela na zastavo le venec. V Ljubljani dne 8. julija 1904. Marija Manfreda. Op. ured.: Naš poročevalec vzdržuje svoje poročilo.

— **II. slovenski vsesokoljski zlet.** Poleg javne telovadbe na dirkališču bo za širše občinstvo najlepša točka velika ljudska veselica na travnikih v Lattermannovem drevoredu. Ves prostor se krasno električno razsvetli, na raznih točkah bodo svirale godbe in v devetnajstih najrazličnejših paviljonih v raznobojnih dekoracijah bodo naše dame servirale pijače in jedila, prodajale sličiče, razglednice, spominske privetke, cvetlice, smodke i. dr. Slovensko ljubljansko ženstvo je prevzelo s tem iznova jako težko, naporno in veliko požrtvovalnost zahtevajoče delo, ki se izvrši izvestno mnogobrojnemu gostom v zadovoljstvo in društvu »Sokolu« v čast. Primerno je torej, da navedemo imena teh trudaljubnih Slovenk in abecednem redu. Te dame so: Gospe: Minka Anderwaldova, Stana Arkova, Ela Aurova, Karolina Ciuhova, Josipina Dimnikova, Julija dr. Ferjančičeva, Pavla Finkova, Ela Franketova, Antonija Gogolova, Minka Govekarjeva, Minka Grobelnikova, Hedviga Hiengova, Milica Hribarjeva, Berta dr. Hribarjeva, Lina dr. Hudnikova, Ana Hudovernikova, Minka Jebačinova, Ana Juvančičeva, Ivanka Kačičeva, Marija Kalistrova, Olga dr. Kapusova, Franka Kaučičeva, Cecilija Kavčnikova, Lea Knezova, Marija dr. Kokaljova, M. prof. Korunova, Ant. Kostanjevčeva, M. dr. Košeninova, Marija dr. Kušarjeva, Marija Lavrenčičeva, Lujiza Levstekova, Josipina prof. Maharjeva, Fernanda dr. Majaronova, Eliza Mikuševa, Ivanka Mikuševa, Minka dr. Pirčeva, Marija Plantanova, Vida Pogačnikova, Josipina Prokopova, Ana Prosenčeva, Irena Ružičkova, Ivana Sevnikova, Ivana Supančičeva, Mici Šarabonova, Ida Škofova, Viktorija prof. Štritofova, Hedviga ravn. Šubičeva, Dinca Tavčarjeva, Franja dr. Tavčarjeva, Lujiza Trstenjakova, Elizabeta dr. Tomiščeva, Berta dr. Trillerjeva, Ana Ulrichova, Ana Zajčeva. — Gosposdične: Angela Accetto, Stana Arko, Mici Bartl, Iva Belič, Cili Budinek, Herma Bukovic, Stefanija Cimperšek, Mici Češko, Minka Černe, Matilda Debevo, Mira Dev, Ana Domianovič, Lota Domianovič, Jelka Drenik, Anica Erzini, Lojzika Fajdiga, Melanija Fajdiga, Olga Fischer, Anica Ferjančič, Darinka Franke, Nelica Franke, Vida Gabršek, Leopoldina Garbeis, Jaromila Gerbič, Josipina Globočnik, Anica Gogola, Vida Gogola, Adela Golob, Marta Goštič, Anica Grasselli, Vali Gregorič, Jožica Gregorin, Mici Grošelj, Ana Hafner, Eli Hanuš, Mila Hanuš, Ivanka Hrast, Albina Indof, Mici Jakelj, Natalija Jakelj, Ant. Jaklič, Marica Jakovec, Mihaela Javornik, Minka Jebačin, Mimica Jelovšek, Anica Jenko, M. Justin, Lojzika Juvančič, Mici Juvančič, M. Kacian, Jelica Kačič, Minka Kandare, Jos. Kajzelj, Davorina Karlin, Bela Kavčnik, Frida Kelmas, Angela Kern, Jelisa Kersnik, Ana Killar, M. Klemenec, Tea Klemenčič, Lidja Kociančič, Sonja Kodrič, Olga Kozjek, Božena Kreč, Ana Krejčič, Mici Krejčič, Lojzika Kristan, Mici Kubany, Ljudmila Kubelka, Ivanka Lampe, Frida Lapajne, Štefanka Lapajne, Milena Lavrenčič, Silva Lavrenčič,

Slava Lavrenčič, Ema Lenček, Tilka Mally, Lizika Matko, Leopoldina Meršol, Ivanka Mikuš, Minka Močnik, Ana Moos, Minka Moos, Marica Mrak, Mimica Nigrin, Ema Noll, Milka Novak, Ivanka Omersa, Neli Orehek, Stanka Orehek, Draga Orožen, Eda Orožen, Julka Perdan, Vlasta Peršl, Minka Peruzzi, Marija Peternel, Cirila Pleško, Mici Počivalnik, Anica Poljanec, Jelica Poljanec, Mici Pollak, Jos. Porenta, Milka Praprotnik, Eli Predovič, Vida Prelesnik, Marta Rajh, Lojzika Ravnikar, Irma Remžgar, Ema Ribnikar, Rozi Robavs, Vida Rohman, Mary Rosman, Ema Rohman, Irena Ružička, Zora Senčar, Filomena in Pavla Senekovič, Danica Skale, Slava Skale, Mici Soss, Mici Stare, Milena Svetek, Vika Svetek, Mar. Sinkovec, Minka Škaberne, Helena Škrjanec, Mici Urbanc, Evgenija Tekavčič, Milka Travner, Gusti in Pavla Treo, Iva Trtnik, Režika Ulrich, Olga Unar, Anica Vavken, Mila Vdovič, Elza Vedernjak, Marija Vehar, Marica Veršec, Bogomila Vidmar, Toni Virk, Mici Windischer, Angela Zalaznik, Ema Zarli, Pavla Zavašnik, Ema Zenkovič, Viki Zorer, Anica Zupan, Pavla Žagar, Berta in Ema Žerjav.

— **Za sokolsko ljudsko veselico** je podarila Meštanska pivovarna v Plznu 20 hektolitrov plzenskega piva, kar predstavlja približno vrednost 1400 kron. Svetovno-slavna pivovarna gostoljubnega mesta Plzen, čigar pivo pijejo za drag denar ne le po vsej Evropi, nego tudi po vseh drugih delih sveta, je izrazila s tem kavalirskim darom dejansko svoje gorke simpatije do slovenskega Sokolstva, ki bo vedelo hvale vzorni slovenski darovateljici.

— **Krasne paviljone** postavijo povsem na svoje stroške za večerno veselico o priliki vsesokolske slavnosti pod Tivolijem pivovarne: Auerjevi dediči, „Delniška pivovarna“ in I. Kosler ter veletrgovina z vinom I. C. Juvančiča. V teh paviljonih se bodo točili domači pridelki, naše pivo in naše vino.

— **Matura na I. državni gimnaziji** se je pod predsedstvom g. nadzornika Hubada začela za A oddelek dne 4. in je trajala do vštete 7. t. m. K izpitu se je prijavilo 30 rednih in 5 izrednih dijakov; med izpitom sta odstopila eden redni in eden izredni. Uspeh je sledeči: 6 z odliko, 15 s povojnim uspehom, 9 jih je reprobiranih za dva meseca (med njimi 2 eksterna) in 3 so padli za celo leto (med njimi 2 eksterna). Izmed 33 kandidatov je bilo 20 Slovencev (7 rednih, 3 izredni), ostali Nemci. Uspeh pri Slovencih je sledeči: 3 z odliko, 9 s povojnim uspehom, 6 reprobiranih za dva meseca (med njimi 2 izredna), dva padla za celo leto (eden redni in eden izredni). — Imena Slovencev-abiturjentov so: Breitenberger Ignacij iz Idrije, Cimperman Ludvik iz Roba (z odliko), Korun Milan iz Braslovca na Štajerskem (z odliko), Lukesch Gvido iz Ljubljane, Magolič Srečko iz Ljubljane, Puntar Jožef iz Unca, Senjor Martin z Vičancem pri Vel. Nedelji, Spiller Franc iz Ljubljane (z odliko), Strasser Vinko iz Postojne, Strauss Ludvik iz Novega mesta, Strnad Adalbert iz Ljubljane, Tomec Melhior iz St. Vidu pri Ljubljani. — O vseh pri B oddelku bomo poročali svojevčasno.

— **Družba slovenskih igralcev iz Ljubljane** gostuje v soboto 9. in v nedeljo 10. julija v Cerknem in v sredo 13. junija na Vranskem, v četrtek 14. julija pa v Žalou.

— **Velika veselica v Ribnici.** V nedeljo, 10. julija bo velik ribniški sejem, ki ga priredijo na korist družbe sv. Cirila in Metode ženska in moška podružnica s prijaznim sodelovanjem čitalnice, gasilnega društva, kolesarskega in pevskega kluba v Ribnici v nedeljo, dne 10. julija, ob 1/4. uri popoldne na Strelišču. V šotorih se bodo prodajala sveža pivo v sodčkih, vino, kruh, sandwich, sir, suho meso, pečivo, kava itd. vse po najnižjih cenah. Pekli se bodo janci na ražnju. Streljanje na dobitke. Godba na lok. Petje. Odboru se je posrečilo pridobiti svetovnoznani cirkus Fumagali. Obljubil je tudi svoje sodelovanje lastnik Kasperl teatra japonce Ning-penč-trep s pomočnikom Činč-pang-žungom! Živa cebra in tiger, turške opice! Tingl Tangl! Umetalni ogenj, zračni zmaji in žabe. Konfeti. Koriandoli. Za slučaj slabega vremena je preskrbljena pokrita dvorana. Vstop je vsakemu prost.

— **Mengiško bralno društvo** priredi dne 10.—17. in 24. jul. kegljanje na dobitke pri gosp. Ivanu Gregorcu v Mengšu, pri zaključku

kegljanja bode vrtni koncert mengiške godbe s šaljivo loterijo.

— **I. slovensko pevsko društvo „Lira“ v Kamniku** priredi v nedeljo 10. mal. srpana društveni izlet z zastavo v Domžale. Izleta se udeležijo: Ženska in moška podružnica sv. Cirila in Metode, »Narodna čitalnica« z zastavo, »Gasilno društvo« in »Veteransko društvo« v Kamniku. Ob 4. uri popoldne koncert na vrtu gosp. Fr. Kuharja v Domžalah. Med posameznimi točkami svira domžalska godba. Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metode, darovi se bodo hvaležno sprejemali.

— **Slovensko delavsko izobraževalno društvo na Savi pri Jesenicah.** Deželno predsedstvo v Ljubljani je z odlokom št. 2460, z dne 21. junija t. l. dovolilo ustanovitev društva: »Slovensko delavsko izobraževalno društvo« in obenem potrdilo v ta namen predložena pravila. Osnovni zbor bo v nedeljo, dne 10. julija t. l. ob 4. uri popoldne na vrtu gospe Neže Klinerjeve na Savi pri Jesenicah. Dnevni red: 1.) Vpisovanje članov. 2.) Volitev odbora. 3.) Posamezni nasveti. Želimo novemu društvu, da bi razvilo krepko delavnost v prid slovenskim narodnim idejam na korist slovenskega delavstva. Neustrašno naprej!

— **Prostovoljno gasilno društvo na Jesenicah** je imenovalo g. Antona Trevena, trgovca in posestnika, svojim častnim članom za njegove zasluge, ki si jih je pridobil kot načelnik tekoma desetih let. Ob izročitvi častne diplome mu je poredilo gasilno društvo podoknico z godbo in bakljado. Povodom te svečanosti je izročil naš vrli častni član društvu 300 K. Odbor izreka g. A. Trevenu za njegovo velikodušnost in človekoljubnost najpriščnejšo, iskreno zahvalo!

— **Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni** priredi dne 10. t. m. pešizlet z vajami v Hraščah. Zaradi končne uvrstitve pozivljajo se vsi domači in zunanji člani z ozirom na II. vsesokolski zlet v Ljubljano k polnoštevilni udeležbi. V Hraščah prosta zabava. Gostje dobro došli!

— **Marijin otrok.** Tekom par dni prinesli so dnevnik vest da je Franc Erman iz St. Janja izvršil roparski umor nad poštnim selom Fr. Bregarjem, da ga je v Ljubljano pošiljal aretiral in da je morilec že priznal svoje dejanje. Dodatno k temu poročila se nam iz popolnoma zanesljivega vira, da je bil Erman od svojih staršev jako strogo in versko vzgojen, ter seveda zvest član Marijine družbe. Baš po izvršenem roparskem umoru, ga je došla kakih 25 žena močna romarska družba iz njegovega domačega kraja, vračajoča se z božje poti z Brezje. V Ljubljani so semkaj došlega morilca žene povabile seboj v Kovačovo gostilno v Kolodvorskih ulicah. Dasi se je nekako tiho in čemerno držal, je Erman vendar pridno pomagal popevati svete Marijne pesmice. Prišel je pa tudi govor na omenjeni roparski umor. Priljubljen je s povešenimi očmi, in ko so romarice nevede, da imajo ta cvet Marijin v svoji sredi, slikale v živih barvah, kako bo morilec na višalnih končal, je Erman tiho vstal in izginil. Kmalu nato se je vzedelo, da ga je orožnik izročil pravici. Daljnega komentara o Marijinih otrokih — ni treba.

— **Baron Mac Nevin** je že zapustil Celovec ter se preselil uživati pokojnino v Gmund. Vodstvo okrajnega glavarstva celoveškega je prevzel okrajni komisar Martin Fraess vitez Ehrfeld.

— **Dober lov** je napravila policija v Celovcu pretečeno sredo. Z južno železnico se je pripeljalo 15 deklic v spremstvu treh mož. Moške so bili brezvestni trgovci s človeškim mesom ter so hoteli deklice spraviti čez morje. Vsi trije so pod ključem, dekleta pa je občina poslala v njihove domovine.

— **Na strehi vlaka.** Ko je vozil 3. t. m. iz Poljčan mimo Slov. Bistrice brzovlak, zapazili so uradniki s postaje lepo oblečenega moža na strehi vagona. Strojvodju so dali znamenje, da je vlak vstavljen, tedaj pa je mož naglo splezal s strehe ter zbežal v bližnji gozd. Šele drugo noč so ga orožniki našli v gozdu. Povedal je, da je Peter Fleidl, doma iz Bavarke, oženjen konjar v Ključu v Bosni. Imel je vojni list od Zidnega mostu do Ljubnega, vsled česar so spoznali, da je umobolen. Zaprli so ga v — obšinsko »kejšo«. Ko so ga prišli drugi dan zaslišavati občinski organi in zdravnik, našli so ga nagega na kljuki obešenega.

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem dež. sodišču. 1.) Alojzij Moser iz Milštata na Koroskem doma, delavec na Hrušici, je z zvinitm prigovarjanjem Heleno Huber

osleparil za 76 K. Dajala mu je hrano in stanovanje, za kar ji je obljubil, da bo po izplačilu mezde dolg poravnal, a je po izplačilu iz Hrušice skrivaj pobegnil. Obsojen je bil na 6 tednov ječe. 2.) France Potočnik, mlinar v Hotavljah, ni pokrnil apnenice pri svoji hiši, zaradi česar je dne 19. vel. travna njegova 19 mesecev stara hčerka Režika v tej jami utonila. Odgovornost pa zadene obenem tudi mater Ivanu Potočnik, ker ni na otroka zadostno pazila. Obsojena sta bila vsak na 3 dni strogega z 1 postom poostregega zapora. 3.) Dečka Anton Janko in Miha Zargaj iz Zgor. Bernika sta Francetu Sitarju vzela železno mrežo za sejanje peska. Kakor pravita, sta hotela sama pesek prodajati in sta v ta namen izvršila tatvino. Obsojena sta bila vsak na 3 tedne ječe. 3.) Fantje Jakob Sovinšek, Janez Zmešnjavec in Janez Jerič, vsi iz Spod. Palovč, so na potu med Trobelnim in Spod. Palovčami napadli fanta Jožeta Močnika, katerega so do nezavednosti pobili na tla. Jakob Sovinšek je pa še sam Janeza Zalaznika napadel in ga s polenom po glavi udaril. Vsi trije so bili hudodelstva težke telesne poškodbe krivim spoznani in je bil obsojen Sovinšek na 5 mesecev, Zmešnjavec na 4 in Jerič na 3 mesece ječe. 5.) Jakob Porenta, bajtarja sin v Virmošah, je v noči 17. svečana t. l. med Trato in Virmošami nekoliko vinjenega Franceta Kuntarja brez povoda z nožem v desno stegno sunil in ga nevarno poškodoval. Franc Zontar, posestnika sin pri Sv. Duhu je bil pa ravno isti čas v družbi Porente, vendar je pa pred okrajno sodnijo izpovedal, da je točno noč šel sam s Trate domu. Šele drugi dan se je prostovoljno sam zglašil pred sodiščem in priznal, da je prejšnji dan zaradi tega lagal, ker sta si s Porentom prijatelja in bi mu bil rad pomagal, ker je tudi ta odločno tajil. Porenta je bil obsojen na 8 mesecev težke s postom in trdim ležiščem poostrene ječe. Zontar pa na 4 tedne ječe.

— **Kres na Drenikovem vrhu** v čast Cirilu in Metodu, ki je moral zadnjič radi neugodnega vremena izostati, zažgal se bo jutri, v soboto, ob 9. uri zvečer.

— **Koncert pri „Novem svetu“**, kateri je dne 25. junija t. l. izostal, se vrši jutri, v soboto, dne 9. julija, z istim sporedom. Več povedo plakati.

— **Huda kramarica.** Marija Sontigenova je prišla v Ljubljano prodajati milo in si v to svrhu postavila lopo na Cesarja Jožefa trgu. Včeraj ji je šel »kšeft« slabo in to jo je ujezilo, da je začela pri lopi tako razgrajati in ljudi zmerjati, da ji je morala policija za nekaj časa jezo ohladiti.

— **Nesreča.** Včeraj dopoldne je konj posestnice Marije Zajčeve iz Šmartnega, ko je peljala v Ljubljano mleko, na Martinovi cesti povozil 88letnega mestnega ubožca Ivana Pezdirja in ga smrtnonevarno ranil. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **V električni voz zadel.** Včeraj je Gärtnerev hlapec Franc Pezdovšek na Cesarja Jožefa trgu, ko je peljal kruh, tako nglo in ne previdno vozil, da je zadel v voz električne cestne železnice in ga poškodoval. Opazili smo, da ta hlapec sploh rad drvi po ulicah.

— **Ogenj zanetili** so včeraj trije bratje Zavrtnikov, stari od 8 do 11 let, v dvrnicni Rozalije Pavškove na Sv. Martina cesti št. 36. Ko bi Pavškova ne bila ognja pogasila, bi se bil gotovo razširil tako, da bi bila pogorela tudi hiša.

— **Ušel je v nedeljo** svojim staršem 13letni Rudolf Neger iz Bistrice. Dedek je rujava oblečen in govori slovensko in nemško.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 6 Slovencev, nazaj pa se je pripeljalo 20 Slovencev in Hrvatov. — Na delo v Lend-Gastein se je odpeljalo 13 Slovencev.

— **Najdena** je bila na južnem kolodvoru denarnica, v kateri je bilo do 100 K denarja, zlata broža, ključ in neki papirji.

— **Zgubili** sta se dve deležni knjižici št. 291, 292 X. odsek »Vzaj. podpornega društva v Ljubljani« včeraj popoldne okoli 1. ure. Pošteni najditelj vroči naj jo faktorju F. Banu v »Katoliški Tiskarni« v Ljubljani.

— **Hrvaške novice.** — »Hrvatstvo«, glasilo takozvanih »furtivašev«, noče pripoznati slovenske zemlje. Nedavno je pisalo o tirolskih gozdih v Švicariji (Tivolski gozd in restavracija »Švicarija« v Ljubljani), sedaj pa poroča o požaru »u Dornau u kod Sachsenfelda«, dasi so vsi slovenski listi poročali, da je bil požar v Trnovi, a ne pri Zalcu, temu pri Gomilskem.

* **Najnovejše novice.** Vohunstvo. V Mesini so prijeli stotnika Ercolesija in njegovo ženo zaradi ovadustva. Pri njima so našli mnogo

načrtov in fotografij italijanskih trdnjav. Priznala sta, da sta načrte prodajala neki sosednji veselili. Italijanski listi dolže Avstrijo, da je načrte naročala in plačevala Francija.

— **Otroka z dvema glavama** je rodila neka kmetica v vasi Vale pri Miljah.

— **36 000 K vredna zbirka** poštnih znamk je zgorela v Budimpešti nekemu Enderszu.

— **Strajk poljskih delavcev.** V Szegedvaru so na obširnih posestvih grofa Andassyja vsi delavci vstavili delo.

— **Srbski denar na Dunaju.** Danes pripeljejo iz Beograda na Dunaj 1,100.000 petdinarskih komadov, da se prekuje na nje podoba kralja Petra.

— **Zaplenjen samostanski liker.** Iz Francije v Tarragono izselevši se Kartuzijanci so mislili, da bodo še nadalje preplavljali Francijo s svojimi likerji. Francoska vlada pa je ravnokar na meji zaplenila 500 zabojev kartuzijanskega likerja.

— **Sistirano je predavanje** na vseh treh posvetnih fakultetah inomoškega vseučilišča zaradi izgredov.

— **Zmrznil je v visokih Turah** stavbnik Froner.

* **Tolstoj o vojni.** Kakor znano, je grof Lev Tolstoj v nekem angleškem listu priobčil protest proti vojni na Vztoku. V tem protestu piše med drugim: »Ideje o vojski so se zelo spremenile, celo od l. 1877. Nikoli nismo imeli takih teatraličnih prizorov kot sedaj. Časopisi so pisali, da je ljudstvo pri prihodu carja, ki sedaj potuje po celi Rusiji kazalo, nepopisno navdušenje.« V istini pa izgleda stvar čisto drugače. Tu slišimo, da so se trije rezervisti obesili, tam slišimo o dveh; drugje je pripeljala žena, ki so ji vzeli moža v vojsko, svoje otroke v pisarno predstojniku ter jih tam pustila; zopet druga se je iz istega vzroka usmrtila. Vsi so obupani in skrajno razburjeni. Besede: Za vero, za carja, za domovino! nimajo na narod več tistega vpliva kot nekdanj. Druga vojna, vojna vesti, krivice in greha si vedno bolj osvaja narode. Veliki boj naše dobe ni boj med Rusi in Japonci, med belimi in rumenimi, ni vojna z rovi, bombami in krogli, temuč nepresteni duševni boj prosvetljene človeške zavesti s temo in zatiranjem, kar človeštvo duši in tlači.

— **Maščevanje zapeljane.** Pred dunajskimi porotniki je stala te dni 17letna lepa in simpatična deklica B. Križ zaradi težke telesne poškodbe. Imela je kot natakarka ljubezensko razmerje z natakajem Seidlom. Ko pa so se pri njej pojavile posledice, jo je ljubeček zapustil. Ker je vsled tega tudi službo izgubila, prišla je v najhujšo bedo. Sira dala je in zmrzovala, a njen ljubimec jo je vselej osorno spodil, kadar ga je prišla prositi pomoči. V takem obupu je polila svojega ljubimca s hudičevim oljem. Posledice so bile grozne. Eno oko so morali zdravniki Seidlu odstraniti, a ves obraz mu je ostal spačen. Zdravniki so spoznali, da je deklica nervozna ter se vsled razburjenja najbrže ni zavedala, kaj je storila. Bila je soglasno oproščena. Obšinstvo je ploskalo, porotniki pa so med seboj nabrali svotico denarja ter ga izročili oproščenki.

* **Kakšni so bili — oziroma so še Madjari.** Iz šestnajstega stoletja se je ohranil spis, ki ga je sestavil benečanski poslanik Massaro o Madjarih. Diplomati pravi: Madjari so v splošnem najslabše ljudstvo na svetu. Ne ljubijo in ne čislajo nobenega drugega naroda; pa tudi medsebojno se ne ljubijo. Vsak si varuje le lastne koristi, splošni blagor pa zanemarjajo in bogate se ob javnem imetju. Sovražijo se med seboj do neverjetnosti, pa se vendar vedno vabijo v goste kot bratje. Pravice ne poznajo, a ni je krivice, ki bi je ne izvedli, ako se njih tri ali štiri za to pridobi. Discipline ne poznajo. Ponosni so in ošabni; ne znajo ne vladati ne upravljati, pa vendar ne marajo sveta od nikogar, hvalijo sebe in svoje. Sklepajo o vsaki stvari zlahka, toda pri izvedenju sklepov so počasni, in tako se stori le malo, razen popivanja in kradnje, v katerih stvarih so zelo pridni. Plemiči, ki jih je 43.000 so vedno nezadovoljni med seboj, poslušujejo se vedno zvijač in sleparij, vsled česar mora biti vsak, ki stopi z njimi v kako dotiko, zelo previden. — Baje se današnji Madjari še vedno v marsičem trdno drže navad svojih pradedov.

Književnost.

— **„Slovenski Pravniki“.** Vsebinska 6. številka: 1. Dr. Metod Dolenc: Kazenska obnova po § 356, t. 3 kaz. pr. r. z ozirom na načelo §-a 172. k. z. 2. Iz pravosodne prakse. Civilno pravo. a) Pri poljskih služnostih je v petitu določiti gospodujoče

posestvo. Gospodujoče posestvo ali sredstvo za izvrševanje služnosti pravice? b) Tožba za opravičenje zemljiškoknjižne predznabe služnostne pravice, ustanovljene potom pogodbe, je dopustna, ako bi bilo tudi mogoče dobavi vode iz javnih ozirov administrativnim putem ugovarjati. c) Privzno sodišče je upravičeno presoati tudi brez dopolnitve dokazovanja dokazano o cenog prvega sodnika in jo reformirati, če je spozna za nepravdo. d) K uporabi §-a 45. c. pr. r. e) Ali je dovoljena prisilna uprava pri podjetjih periodičnih tiskovin? 3. Izpred upravnega sodišča. Obrtno pravo. Ako se izda pismo posvarilo po §-u 138. lit. c) obrtnega reda, je smatrati to za kazensko postopanje obrtne policije. Kot obrtnopolicijska ureditev po zmislu §-a 54. obrt. r. se značijo le splošne odredbe, ne pa ukazi za posamezen slučaj. 4. Listek. I. znanstveni shod čeških pravnikov v Pragi, 5. Razne vesti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 8. julija. Zaradi dogodkov v Inomostu so bile tu včeraj velike protinemske demonstracije. Trajale so dolgo časa. Ker se je bilo bati resnih izgredov, je policija poklicala orožnike na pomoč in z njihovo podporo napravila red.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 8. julija. Admiral Skrydlov poroča carju: Oddelek ruskih križark, katere je vodil podadmiral Bezobrazov, je 1. julija zvečer pasiral korejsko morsko ožino. Tam je srečal veliko japonsko brodovje, broječe štiri križarke, tri oklopnice in dve torpedovki. Z ozirom na japonsko premoč se je Bezobrazov umaknil. Japonci so mu sledili in na daljavo 80 kabljev začeli streljati, a brezuspešno. Naše brodovje ni streljalo. Čez dve uri je Bezobrazov naletel na enajst japonskih torpedovk. Te so naskočile rusko brodovje, a brez uspeha. Na ruski strani ni bil nihče zadet in ni nobena ladja poškodovana, pač pa sta bili dve japonski torpedovki uničeni. Naslednje jutro ni bilo sovražnika nič več videti.

Petrograd 8. julija. Admiral Skrydlov brzojavlja carju: Ruske torpedovke pod poveljstvom barona Raadena so pri rekognosciranju prišle tudi v Gensan. V pristanu ni bilo nobene japonske vojne ladje, pač pa en obrežni parnik, neki manjši parnik in več transportnih ladij. Rusi so te ladje užgali in jih uničili. Japonci so začeli streljati, a torpedovke so jih prisilile, da so se morali umakniti. Na ruski strani ni bil nihče ranjen in nobena ladja poškodovana.

Petrograd 8. julija. Generala Kuropatkin in Saharov sta poslala jako natančna poročila o različnih bojih med predstražami. V vseh teh bojih so zmagali Rusi.

Petrograd 8. julija. Zasačeni angleški parnik „Chetenhan“ obsegajoč 600 ton, je bil 4. t. m. pripeljan v Vladivostok. Vozil je Japoncem železniške traverze in druge potrebščine za zgradbo vojne železnice.

London 8. julija. Iz Čifu se poroča, da je bil 4. t. m. na severovzhodnem griču pred Port Arturjem boj, pri katerem je bilo 100 Rusov ubitih in 50 ranjenih. Japonci, ki so že zasedli drugo vrsto Port Artur obdajajočih hribov, se koncentrirajo na vzhodni strani polotoka, očitno z namenom, da poskusijo zavzeti glavni gorski prelaz nad taboriščem mornarjev. Ta utrdba, kjer je 20.000 mož, velja kot nezavzemljiva.

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka tem potom vsem prijateljem šolske mladine najsrčnejšo zahvalo, ki so pripomogli, da se je iz letu na „Selo“ dne 2. julija t. l. 325 učenec pogostilo. Vodstvo ljudske šole v Smartnem pri Litiji dne 7. julija 1904. Karol Piki, šol. vodja.

